

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
srijeda,
8. prosinca 1954.
Izlazi tjedno
God. III. Broj 120
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Predsjednikov posjet Indiji i Burmi

Daljnji prilog jačanju mira

Već nekoliko dana predsjednik Tito sa svojim suradnicima plovi na »Galeb« u Aziju, da se tamo na tlu prijateljskih zemalja Indije i Burme sastane s njihovim najodgovornijim ljudima i razgovara o najvažnijim pitanjima današnjice i utre daljnje puteve međusobnoj suradnji u borbi za mir. Tito će se iz prve ruke upoznati s unutrašnjim problemima, koje danas rješavaju te dvije mlade nezavisne azijske države. A njihovi problemi su manje ili više problemi gotovo čitave Azije, polovine čovječanstva, koje se bori da riješi teškoće naslijeđene iz dojučerašnje kolonijalne prošlosti. Tito će još bolje upoznati Aziju.

Predsjednikov posjet Indiji i Burmi i njegovog riječ o perspektivi mira zasnovanog na aktivnoj koegzistenciji različitih društvenih sistema i punoj ravnopravnosti velikih i malih naroda i država, odjeknut će čitavom Azijom i svijetom. To je prava riječ, koju narodi Indije i Burme, čitave Azije žele čuti i iskreno joj se raduju. Iako pritišćenje neizmjenjnim teškoćama narodi Indije i Burme, i njihove vlade, uporno i plemenito nastoje da ta riječ sve više postane djelo u odnosima između država i naroda. Sada će ta riječ imati svoje puno značenje, jer će je kazati neumorni graditelj mira i ravnopravne suradnje, Tito, koji je kao istinski vođa jedne narodne, socijalističke re-

volucije imao plemenite hrabrosti i mudrosti da, usprkos najvećim teškoćama i pritisku, osigura pobjednički put socijalističke revolucije, mir i nezavisnost svojim narodima, a da pri tom ne odstupi ni za milimetar.

Povezana tim osnovnim zajedničkim interesima, koji su danas osnovni čitavom čovječanstvu, Indija, Burma i Jugoslavija odlično se razumiju. Takvoj moralno-političkoj snazi nije potrebna nikakav blok. Njihov je cilj, da se sve više ublažavaju krajnosti blokovske politike, da se dosljednom miroljubivom politikom na djelu strpljivo i uporno stvaraju uvjeti za sve siru suradnju u svijetu.

U očima naroda Indije i Burme, Tito je veliki vođa današnjice, koji, boreći se za socijalizam, mir i ravnopravnost naroda, bez predrasuda iskreno im i bratski pristupa radi rješavanja pitanja, koja su od obostranog interesa i u interesu čitavog čovječanstva.

Naši narodi iskreno se raduju što će posjet druga Tita biti daljnji važan prilog borbi za mir i ravnopravnost naroda i što će preko njegova bratski pozdraviti narode Indije i Burme i zaželjeti im pun uspjeh u njihovim nastojanjima da privredno i kulturno razviju svoje zemlje i budu i dalje u prvim redovima borbe za mir i bolju budućnost čovječanstva.

Uručeni darovi djeci palih boraca

POKLONI U VIDU ODJEĆE I OBUĆE U VRIJEDNOSTI OD 500.000 DINARA

U svečano ukrašenoj sali Doma JNA sakupilo se 27. prošlog mjeseca pedesetero djece palih boraca i žrtava fašističkog terora, koja su ostala bez oba roditelja, da povodom Dana Republike prime darove.

Kotarski odbor ratnih vojnih invalida upriličio je skromnu svečanost kojoj su, osim djece palih boraca, prisustvovali predstavnici političkih i društvenih organizacija, JNA, te članovi Kotarskog odbora RVI. Svečanosti je također prisustvovali i drugi Pere Škarica, sekretar Kotarskog komiteta SK i drugi Vinko Petrina, koji je zamijenio bolesnog predsjednika NO-a kotara.

Na svečanosti je govorio drug Ljudevit Lušić, potpredsjednik Kotarskog odbora RVI, koji je, između ostalog, naglasio da je odmah nakon oslobođenja jedna

od najvažnijih briga naše narodne vlasti, a posebno druga Tita, bila da se pomogne djeci palih boraca i ostalim žrtvama rata. Spomenuo je i to da ina staratelja koji djecu palih boraca koriste za svakojake poslove i ne dozvoljavaju im da se školuju, da izuče zanat i da uopće koriste ono što im narodna država omogućuje za njihovu izobrazbu i bolji život. On je na kraju pozvao djecu da se odgajaju u ljubavi prema svojoj zemlji i narodu, da marljivo uče i rade kako bi sutra, kad odrastu, bili sposobni zamijeniti starije drugove u izgradnji sretnijeg života za koji su se nesebično žrtvovali i njihovi roditelji.

I drugi Pere Škarica je u ime Kotarskog komiteta SK pozdravio djecu palih boraca, a zatim su djeci uručeni pokloni u vidu odjeće i obuće, što je prisutnu djecu očito obradovalo.

U ime djece zahvalio se na darovima Vinko Plenča iz Vrpolja, koji je rekao da im je neobično draga briga koja im se poklanja u socijalističkoj domovini. Vidljivo uzbuđen on je kazao da će i oni, ako ustreba, braniti svoje zemlju isto onako hrabro kao što su je branili i njihovi roditelji.

Na kraju je djeci palih boraca, koja su bila radosna, priređena zakuska.

Novčana sredstva za nabavku odjeće i obuće u visini od 500.000 dinara osigurali su Kotarski odbor RVI, Narodni odbor kotara i Narodni odbor grasko općine.

Proslava Dana Republike

SVEČANA AKADEMIJA U NARODNOM KAZALIŠTU

U čast Dana Republike održana je u Narodnom kazalištu svečana akademija kojoj su prisustvovali predstavnici narodne vlasti, JNA, političkih i društvenih organizacija, javni i kulturni radnici, te brojni građani.

U izvođenju kulturno umjetničkog programa sudjelovali su RKUD »Kolo«, članovi Narodnog kazališta i daci Muzičke škole.

Na kraju akademije prisutni su toplo aklamirali upućivanje pozdravnih telegrama drugu Titu i drugu Bakariću.

PREKO 700 MJESTANA NA PROSLAVI U VODICAMA

U Vodicama je svečano proslavljen Dan Republike. Kolektiv osmogodišnje škole je 26. 11. dao priredbu sa bogatim programom. Uoči Dana Republike održana je svečana akademija u zadržanom domu kojoj je prisustvovalo preko 700 mještana. Nakon otvornice državne himne i žive slike koju su izveli daci osmogodišnje škole, drug Joso Franin je pročitao prigodni referat. Zatim je izveden bogat program, koji se sastojao iz recitacija, kola, zbornih pjesama i ostalog.

OKO 300 MJESTANA NA MITINGU U RUPAMA

Uoči Dana Republike u osnovnoj organizaciji SSRN u Rupama govorilo se narodu o značenju 29. novembra, a uvečer su omladinci palili vatre po okolnim brdima. Održan je i miting kojem je prisustvovalo oko 300 mještana. Prisutni su pažljivo saslušali govornika koji su istakli značenje Drugog zasjedanja AVNOJ-a i prikazali uspjehe, koji su postignuti na socijalističkoj izgradnji naše zemlje.

U SKRADINU UČENICI OSMOGODIŠNJE ŠKOLE IZVELI BIRAN PROGRAM

Uoči Dana Republike u Skradinu je održana svečana akademija, kojoj su prisustvovali predstavnici narodne vlasti, masovnih i društvenih organizacija, kao i velik broj mještana.

O značenju Drugog zasjedanja AVNOJ-a govorio je drug Ivan Babić, predsjednik Narodnog odbora općine. Nakon toga su učenicima i učenicima osmogodišnje škole, pod vodstvom svojih nastavnika izveli biran program. Prisutni su oduševljeno pozdravili mlade izvođače.

SVEČANA PROSLAVA U PODUZEĆU »SPUŽVAR«

Na Dan Republike radni kolektiv poduzeća »Spuzvar« u Krapnju održao je svečanost u prostorijama svog kućića, koji je bio ukrašen slikama naših rukovodilaca i zastavama. Osim članova radnog kolektiva, svečanosti su prisustvovali predstavnici masovnih i društvenih organizacija mjesta.

Direktor poduzeća, drug Aleksandar Postić, govorio je o značenju 29. novembra. On je na kraju obavijestio prisutne da tog dana radni kolektiv slavi i svoju pobjedu — izvršenje godišnjeg plana.

U poduzeću je u čast Dana Republike održan prijem kojem su prisustvovali gosti i članovi radnog kolektiva.

ANALIZA RADA ORGANIZACIJA SOCIJALISTIČKOG SAVEZA

Nedostaci se uočavaju, ali ne otklanjaju

ČLANOVI KOTARSKOG ODBORA SSRN NASTAVIT ĆE PRUŽATI POMOĆ OSNOVNIM ORGANIZACIJAMA — PLENUM ĆE SE ODRŽATI 13. O. MJ.

Nedavno je Sekretarijat kotarskog odbora Socijalističkog saveza izvršio analizu dosadašnjeg rada organizacija SSRN na području kotara.

Evo što je tom prilikom ustanovljeno. Na terenu općine Rogoznica u nekim selima organizacije Socijalističkog saveza su manifestirale izvjesnu aktivnost, no općenito se može reći da organizacije na tom području nisu bile nosioci političkog života i Zlarinu. Organizacije u tim mjestima su zaista nosioci svih političkih, privrednih i društvenih zbivanja.

Prilikom analize stanja na općini Tijesno ustanovljeno je, da općinski odbor SSRN ne djeluje organizirano. U Tijesnom je stvoren aktiv koji sačinjava najagilnije drugove na političkom i društvenom polju. Upravo djelovanje članova tog aktiva je imalo i pozitivnih rezultata na oživljavanju rada u svim organizacijama Socijalističkog saveza na toj općini. Ipak se mora izdvojiti organizacije u Murteru, Betini i Jezerima, koje, takoreći, politički ne žive, a mi djeluju.

U Murteru, na pr., nije birano novo rukovodstvo osnovne organizacije još od 1951. g., dok u Betini, kao i da ne postoji organizacija.

Veliko slavlje naroda u Prvić Šepurini

MJESTANI ELEKTRIFICIRALI SVOJE SELO

U nedjelju 28. prošlog mj. narod Šepurine je svečano proslavio jednu zaista značajnu radnu pobjedu. Oni su nakon upornog rada i uz pomoć narodne vlasti, uspjeli da elektrificiraju svoje mjesto. Prvo svijetlo je upaljeno u čast velikog praznika Dana Republike.

Gotovo nije bilo ni jednog mještana, koji nije tog dana izašao da pred školom sudjeluje u velikoj proslavi. Zajedno sa mještanima slavili su tu njihovu pobjedu i predstavnici Kotarskog komiteta SK drugovi Pere Škarica i Vinko Petrina, tajnik NO-a kotara drug Tomislav Dean, predstavnici JNA, političkih i društvenih organizacija, kao i brojni uzvanici.

Na svečanom mitingu govorio je drug Ante Antulov, predsjed-

nik organizacije Socijalističkog saveza, iznijevši napore mještana, koje su oni uložili da bi osvijetlili svoje selo i time stvorili uvjete daljnjem razvitku u sklopu socijalističke zajednice. On je, između ostalog, podvukao da je upravo postojanje narodne države omogućilo i mještanima Šepurine da poluču značajan uspjeh na unapređenju svoga mjesta.

Prisutni su oduševljenim klicanjem pozdravili upućivanje telegrama drugu Titu i drugu Bakariću. Svečanost se na kraju pretvorila u istinsko narodno veselje, koje je pod električnim svijetlom, potrajalo do kasno u noć.

Na sastanku plenuma Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, koji će se održati 13. o. mj. detaljno će se raspraviti o radu organizacija Socijalističkog saveza na našem kotaru

ove općine nije tako loše.

Svakako da će povremene analize rada kao i pomoć članova Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, koju oni pružaju kako općinskim odborima, tako i osnovnim organizacijama pridonijeti boljem radu tih organizacija i njihovom jačem političkom utjecaju u selima našeg kotara. Samo se s tim ne bi smjelo prestati, već bi pomoć trebala da bude stalna i sistematska.

I na sastanku plenuma Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, koji će se održati 13. o. mj. detaljno će se raspraviti o radu organizacija Socijalističkog saveza na našem kotaru

ove općine nije tako loše.

Svakako da će povremene analize rada kao i pomoć članova Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, koju oni pružaju kako općinskim odborima, tako i osnovnim organizacijama pridonijeti boljem radu tih organizacija i njihovom jačem političkom utjecaju u selima našeg kotara. Samo se s tim ne bi smjelo prestati, već bi pomoć trebala da bude stalna i sistematska.

Otvorena ambulanta Tvornice »Boris Kidrič«

AMBULANTA JE OPSKRBLJEN A NAJSUVREMENIJIM APARATIMA I INSTRUMENTIMA

Povodom Dana Republike otvorena je 27. prošlog mjeseca ambulanta Tvornice lakih metala »Boris Kidrič«. Tom prilikom održana je u tvornici svečanost kojoj su prisustvovali dr. Kreše Trlaja, upravitelj Doma narodnog zdravlja u čijem sklopu će i djelovati novootvorena ambulanta, zatim šefovi odjela Opće bolnice na čelu sa ravnateljem drom. Oskarom Lučevom. Osim toga bili su prisutni predstavnici narodne vlasti, političkih organizacija i predstavnici naših većih industrijskih i građevinskih poduzeća.

Svečani čin otvaranja ambu-

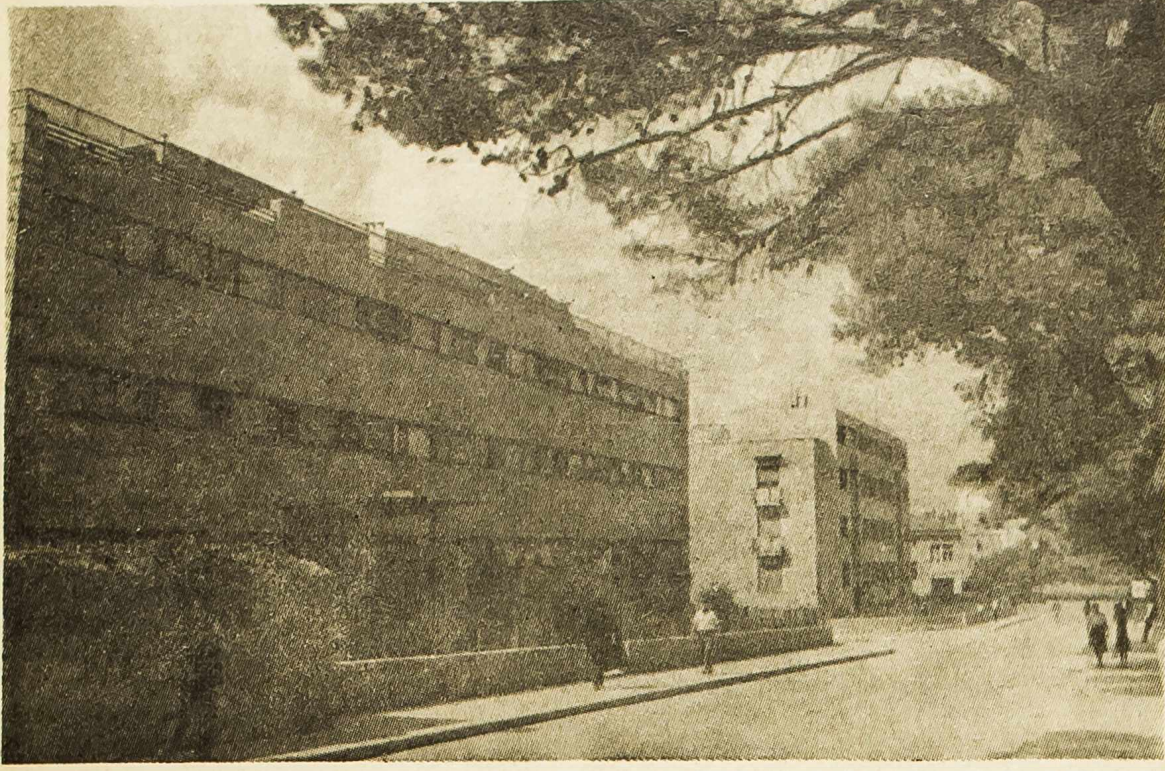
lante izvršio je drug Mirko Rončević, direktor tvornice, a zatim je govorio i dr. Kreše Trlaja. Ambulanta je zaista moderno uređena. Raspolaže sa 14 kreveta, a opskrbljena je najsvremenijim aparatima i instrumentima. U istoj zgradi nalazi se i kompletna zubarska ambulanta koja je najmodernija u Dalmaciji. Ambulanta je također snabdjevena rentgenskim aparatom kojim je omogućeno i snimanje. Tu je i odio za elektrofizikalnu terapiju. Ambulanta posjeduje aparat autoklav za vršenje sterilizacije instrumenata, a postavljena je i čajna kuhinja.

NARODNO VESELJE U KRAPNJU

Za Dan Republike diletantska grupa u Krapnju pripremila je zabavni program.

Uoči Dana Republike održana je svečana akademija na kojoj je održan referat o značenju 29. novembra. Diletantska grupa je zatim izvela kraći program, koji je zadovoljio velik broj prisutnih mještana. Nakon akademije razvilo se veselje naroda, koje je potrajalo do kasno u noć.

Slavko Gović



Briga za čovjeka

Socijalna zaštita naših ljudi, kako onih, koji rade, i njihovih porodica, tako i nezbrinutih građana je posebna briga naše društvene zajednice. I letimičan pregled razvoja te zaštite-rječitost govori da je ona iz godine u godinu bila sve punija. Mi često i reagiramo na brze promjene naših propisa, a naročito propisa iz oblasti socijalnog osiguranja, ali ne mislimo uvijek da su te promjene učinjene u skladu sa našim općim razvojem, napretkom i sa novim socijalističkim društvenim odnosima. Materijalna prava našeg radnog čovjeka kroz dosadašnje sisteme socijalnog osiguranja se stalno povećavaju, nejednaki i nepravilnosti se ispravljaju, koje su naslijeđene od sistema te službe iz stare Jugoslavije ili onih koje smo mi donijeli neposredno poslije oslobođenja.

Mi često i ne sagledavamo što naša zajednica daje i koja sredstva raspoređuje preko te vrlo značajne grane društvene djelatnosti. Posebno ne vidimo da svaka komunalna zajednica daje osiguranim ljudima preko socijalnog osiguranja, a preko opće socijalne zaštite socijalno ugroženim licima. Stoga, da bi shvatili ulogu tih fondova, dat ćemo prikaz tih davanja, kako novčanih tako i naturalnih.

Na ime materijalnog osiguranja za vrijeme bolesti (hranarinarne) u devet mjeseci ove godine isplaćeno je blizu 26,000,000 Din, za osiguranje trudnih žena i majki dojičja preko 3,000,000, za putne troškove osiguranika 1,800,000, za pogrebne troškove 1,800,000 Din. Na ime penzija i invalidnina (što tereti samo lokalne fondove, t. j. za prve dvije godine) isplaćeno je blizu 12,000,000 Din. Uzevši sve zajedno ugotovinskom novcu, a što tereti fondove socijalnog osiguranja u lokalnim razmjerima, isplaćeno je našim osiguranicima za to vrijeme ukupno 48,500,000 Din.

Za naturalna davanja isplaćeno je iz našeg lokalnog fonda preko 91,000,000, od čega otpada na ambulantne preglede dinara 19,000,000, za bolničko liječenje

O B A V I J E S T

Odbor za narodno prosvjetičvanje pri Savjetu za prosvjetu i kulturu NO-a gradske općine Sibenik, osniva tečajeve za opće obrazovanje naroda (uključivši i opismenjavanje). U programu su mnoge zanimljive teme iz suvremenog života, kao i zajedničko posjećivanje kina, kazališta, muzeja, izleti, upoznavanje prirode i t. d.

Zainteresirana lica mogu da se jave svakodnevno u odjelu za prosvjetu i kulturu NO-a gradske općine.

Rok upisa je najkasnije do 15-tog prosinca. Upisati se mogu i drugovi iz poduzeća i blokovskih organizacija SSRN.

blizu 50,000,000, za lijekove 20,000,000, a 2,000,000 Din na ostale troškove. Sveukupno je isplaćeno za materijalno osiguranje naših radnih ljudi i njihovih porodica oko 140,000,000 Din.

Iz republičkih fondova se vrši isplata dječjeg dodatka i penzija - invalidnina preko 2 godine. Za osiguranike našeg područja izdano je na ime dječjeg dodatka za devet mjeseci gotovo 181,000,000 ili mjesečno oko 20,000,000 Din i to za dječji datak lica u radnom odnosu 168,000,000, za penzionere 12,000,000. Na račun penzija i invalidnina izdao je 62,000,000 gotovinskog novca.

Velike su to svote i velika sredstva, kojima nije potreban komentar.

Narodni odbori kotara i grada su dali velika sredstva za osiguranje socijalno ugroženih osoba. U kotaru je isplaćeno u devet mjeseci na ime stalne socijalne

Potrebna je pomoć javnih radnika

Prošle školske godine na našoj gimnaziji nije bilo dovoljno sistematskog političkog rada. Ta pojava je nagrizala rad omladinske organizacije i ove godine. Do sada je dosta učinjeno da bi se to stanje popravilo. Tako je osnovan debatni klub, koji će biti osnovni oblik ideološko-političkog rada sa daccima. Osim političkih tema, na sastancima debatnog kluba raspravljat će se i o nekim pitanjima iz nauke i umjetnosti, naročito književnosti.

Ozbiljnost sa kojom su članovi debatnog kluba započeli rad mnogo obećava. Zamišljeno je, na primjer, da će se za teže teme tražiti predavači među političkim i kulturnim radnicima u gradu. Zapaženo je da za takva predavanja vlada velik interes među učenicima, što se najbolje pokazalo prilikom posjete naše škole poznatog novinara Branka Bucala. Njegovo predavanje, koje je bilo neobično masovno posjećeno, daci su saslušali s velikom pažnjom. Taj slučaj pokazuje da nam je nužno potrebna pomoć naših javnih radnika. I mi željno očekujemo, da ih vidimo u našoj sredini.

V. Gladović

IZGORIO KAMION U LOZOVCU

U noći od 2. na 3. o. mj., iz dosad još nepoznatih razloga, došlo je do požara na kamionu marke »Pionir«, koji se nalazio u garaži Tvornice glinice i aluminija u Lozovcu. Požar je uništio drvenu konstrukciju i gume na stražnjim točkovima. O uzrocima požara vode se izvidi.

pomoći preko 7,000,000, a jednokratne pomoći oko 272,000 Din. Za socijalno ugrožene osobe u gradu je za to vrijeme isplaćeno stalne potpore blizu 3,500,000, a jednokratne potpore preko 300,000 Din. Za ostala davanja u naturalnom obliku (osiguranje staraca, djece, bolnica i slično) u kotaru je izdano blizu 19,000,000, a u gradu oko 9,000,000 dinara.

Ako davanja iz ova dva oblika socijalne zaštite zbrojimo, onda dobivamo ove rezultate: u gotovini je isplaćeno u devet mjeseci ove godine na području našeg grada i kotara preko 302,000,000, a u naturalnim troškovima (bolnice, pregledi i slično) 119,000,000 ili sveukupno preko 421,000,000 Din, ili mjesečno blizu 47,000,000 Din.

To su izdaci, odnosno primanja samo u okviru jedne komune, a u našem općem okviru ona iznose blizu 13% nacionalnog dohotka. Tako velika sredstva za socijalni oblik zaštite može da odvaja samo ona zemlja koja izgrađuje socijalističko društveno uređenje. Ako imamo pred očima tako velike izdatke, onda nam se nameće potreba pravilnog korištenja tih fondova, odnosno da se oni koriste onako kako su i namijenjeni. Svako nepravilno i neopravdano iskoristavanje i rasipanje tih sredstava znači smanjiti tih onđe gdje su ona potrebna, a to znači ugrožavati same ljude. Stoga treba razvijati svijest kod svih ljudi o društvenoj ulozi ovih sredstava i njihovom racionalnom trošenju. Trebamo onemogućavati nesavjesne pojedince da razbacuju ta financijska sredstva, a takovu društvenu brigu očekujemo od svakog našeg radnika i građanina.

I. R.

DAČKI KONCERT MUZIČKE ŠKOLE

U okviru proslave 10-godišnjice oslobođenja Sibenika, Muzička škola priređuje 14. prosinca 1954. u Narodnom kazalištu dački koncert.

U izvedbi programa sudjeluju odjeljenja: solo pjevanje, klavir, violina, flauta, klarineta, školski pionirski i mješoviti zbor, te školski orkestar.

Na programu su kompozicije: Bacha, Berse, Chopina, Grgoševića, Kuhlau-a, Mozarta, Pejačevića, Prebande, Rahmanjinova, Raffa, Sarasate-a, Sindiga, Slavenškog, Starokadomskog, Suka i Zganeca.

Početak koncerta zakazan je u 20 sati.

Rezerviranje ulaznica vrši svakodnevno tajništvo Muzičke škole od 10—12 sati, a prodaja ulaznica na kazališnoj blagajni vršit će se na dan koncerta od 10—12 i od 17—20 sati.

Prve sjednice u gimnaziji

Nova atmosfera koja vlada na sjednicama naših škola mnogo je ugodnija, mnogo privlačnija.

Nastavnički zbor nije više bauk od kojega se očekuju napadi, razredno vijeće nije skup nastavnika — i školski savjet i nastavnički zbor i razredno vijeće su tijela, koja sačinjavaju nastavnici, daci i roditelji, a konferencije — zajednička i slobodna diskusija ravnopravnih članova. »Stara je škola odgajala činovnike« (Bakarić), a nova socijalistička škola ima da odgaja daka tako, da osjeti brigu i odgovornost prema sebi i zajednici. Primivši ga u upravu, stavlja ga u položaj da shvati da nije tu samo da dobije svjedodžbu, već i da se u njemu razviju društveno-moralne osobine, koje odgovaraju socijalističkom čovjeku.

Ali stanje učenja na našoj školi je takovo da bi trebalo pisati žalopojke. Učenici još nisu dovoljno shvatili svoju ulogu. Od ukupnog broja učenika negativnih je 68,5%. Loša je to slika. Da je bilo polugodište 33 učenika napustilo bi školu, jer imaju 4 i više negativnih ocjena. Loše je i to da se stariji učenici nisu odvikli kampanjskog rada i još uvijek ne pridaju važnost prvim ocjenama. Stanje u petim razredima zabrinjava. Tako je preko 75% negativnih. Velik broj tih daka nije namjeravao nastaviti školovanje u gimnaziji, mnogi su došli iz drugih mjesta. Smatram da je nastavni program za osmogodišnje škole neefikasan i zastario. Znanje srpsko-hrvatskog jezika je naročito oskudno. Kriterij ocjenjivanja u petim razredima trebao

bi biti blaži, a s vremenom da se pooštava, dok se učenici poslije priviknu na nov način rada u gimnaziji.

Loše stanje u ponašanju učenika u školi i na ulici, pored slabog učenja, dovelo je do donošenja nekih mjera i pooštrenja starih. Najstrože kažnjavati šaptanje, učenicima sa preko dvije negativne ocjene zabraniti učestvovanje na srednjoškolskim igrama, ograničiti broj izostanaka, ponovo uvesti sat moralnog odgoja i t. d.

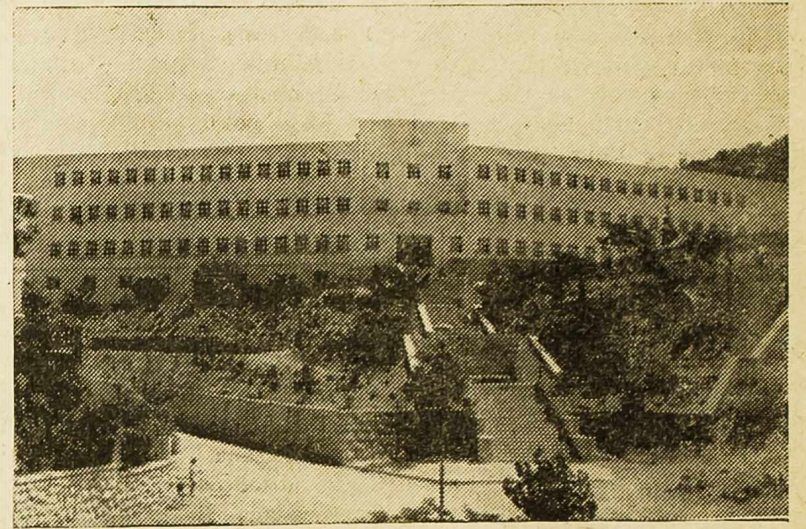
Priredba OKUD „Mate Bujas“ u Mandalini

Članovi OKUD »Mate Bujas« ke JNA oduševio je nastup tampriledili su »Veselo veće« za građane Mandaline.

Nošnju za narodna kola ustupilo nam je Narodno kazalište na što im i ovom prilikom zahvaljujemo.

Predvidjeli smo posjetiti i nekak sela na kotaru, ali nam do sada nije uspelo dobiti prijevozno sredstvo.

J. G.



Dao ideju za ljevački stol

Znatne uštede u proizvodnom procesu

Neposredno iza rata, kada je tvornica proradila, počeo se ponovo lijevati aluminij. U 1946. g. radio se je s jednom BBC peći, a od 1947. do 1950. g. s dvije, a od tada s tri peći. U tom odjeljenju izmijenilo se nekoliko rukovodilaca poslije rata. Godine 1951. za poslovođu došao je drug Mladen Blažičević. Radilo se i prije Mladenova dolaska, ali od tada je u ljevaonici osjetno došla do izražaja organizacija rada i štednja. Vrijeme je prolazilo, a to je odjeljenje bilježilo uspjehe koji su iz godine u godinu bili sve izrazitiji. Od 1952. g. prišlo se i bezdanom lijevanju aluminija. Taj posao zahtijevao je svakog dana bolju organizaciju, kao i sniženje materijalnih troškova proizvodnje. Te su brige mučile rukovodioce poduzeća, ali i druga Mladena.

Početak o. g., kad se jednom prilikom diskutiralo sa tehničkim osobljem o usavršavanju pogona, drug Mladen je predložio da se izradi ljevački stol. Njegov prijedlog je tada prihvaćen i predložen radničkom savjetu da bi se odobrio rad na izradi nacarta, a zatim i ostalih radova. Od tada je prošlo nekoliko mjeseci i kao da se sve to zaboravilo, ali to nije zaboravio drug Mladen i ostali njegovi suradnici, a osobito Dane Bujas, tehničar i Dušan Colović, mehaničar.

Prije nekoliko dana u poduzeću se pročulo da je Mladen Blažičević montirao ljevački stol u svom odjeljenju. Radnici i rukovodioci su postavljali pitanje: što se dobiva tim novim ljevačkim stolom. Odgovor je kratak, ali veoma uvjerljiv.

Snizuje se normativni utrošak za kalo legure. Starim načinom rada kalo za legure kretao se oko 3,5%, dok se novim načinom

rada pomoću ljevačkog stola kalo za legure snizuje za 2%. Lijevanjem preko ljevačkog stola, smanjuje se turbulencija metala, te umanjuje mogućnost njegove oksidacije. Prema prijedlogu društvenog plana za 1955. g. godišnja proizvodnja aluminijevskih

da smanjuje se rad elektromotora i kompresora, te se dobivaju uštede na električnoj energiji prilikom jednog obrta lijevanja šarže. U jednoj tehnološkoj fazi lijevanja radit će se u buduću s vremenskim dobitkom od oko 20 minuta, a to na kraju oslobađa kapacitet peći, što je rezultat mehaniziranog načina lijevanja. Mehaniziranim načinom rada prilikom lijevanja aluminijevskih legura oslobađa se šest radnika - priučeni ljevača, jer fizičku snagu nadoknađuje ljevački stol. Dalje su bili ogromni godišnji troškovi na uzdržavanju lonca, kompresora i ostalog što sve ima ogromnog odraza na sniženje proizvodnih troškova tog odjeljenja.

Potrebno je napomenuti da svi troškovi oko izgradnje ljevačkog stola iznose 441.000 dinara, ako se zaračuna da je čitav materijal za izradu kupljen po tržišnim cijenama, međutim, preko 50% materijala je ugrađeno u ljevački stol, koji je bio već upotrebljavan. Prema tome, stol se već amortizira u 1954. godini, a time i povećava uštedu u narednim godinama. Na osnovu podataka može se slobodno uzeti srednja vrijednost uštede koja iznosi 8,000,000 dinara godišnje.

Primjer druga Mladena Blažičevića trebao bi da posluži i ostalim rukovodiocima, jer je našim proizvodnim i pomoćnim odjeljenjima potrebno tehničko usavršavanje. Osim ostalih i to je jedan od glavnih faktora, koji će uslovliti veću produktivnost rada. Svakako da će rad druga Mladena biti i pristojno nagrađen od organa radničkog upravljanja u poduzeću.

Mladen Blažičević

Osim toga, novim načinom ra-

S. Bijelić

Šibenik kroz tjedan

Narodno kazalište

Srijeda, 8. XII. — Koncert umjetnika iz Zagreba u organizaciji SKPD-a.

Subota, 11. XII. — POZIV U DVORAC — premijera komedije od Jean Anouilh-a.

Nedjelja, 12. XII. — ZAJEDNIČKI STAN — komedija od N. Dobričanina.

Utorak, 14. XII. — Koncert đaka Muzičke škole.

NARODNO SVEUČILIŠTE

U nedjelju 12. o. mj. u dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća održat će sveuč. profesor dr. Vladimir Filipović predavanje pod naslovom: Što je egzistencijalizam? Početak u 11 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera američkog filma — PRIČE IZ PREDGRADA — Dodatak: Filmske novosti (br. 46. (do 9. XII.))

Premijera američkog filma u bojama — CRVENI GUSAR — Dodatak: Filmske novosti br. 46. (10.—16. XII.)

SLOBODA: premijera američkog filma — CHARLEYEVA TETKA — (do 9. XII.)

Premijera francuskog filma — FANFAN LA TULIPE — (10. do 14. XII.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNOG UREDA
ROĐENI

Zeljko, sin Stojke Podrug; Miroslav, sin Tomislava i Milke Matešić; Vladimir, sin Zarka i Savete Kajević; Ivica, sin Petra i Kate Brajica; Nikola, sin Svetina i Antice Grgurević; Ljiljana, kći Svetina i Jerke Markoć; Davorica, kći Jose i Fabijane Belamarić; Mate, sin Ive i Marije Vuković; Andrej, sin Alojza i Zvezdane Kumer; Silvio, sin Mate i Ane Šimić; Dragan, sin Ante i Klauđije Baljkas; Siniša, sin Ante i Cvite Bulat; Miroslav, sin Stanislave Mendušić; Milivoj, sin Ive i Vukosave Hujljev; Živana, kći Ivana i Stane Skorić; Vinka, kći Marijana i Ivanice Marčić; Ante, sin Milana i Marije Jušić; Nikola, sin Marka i Ane Papak; Zdravka, kći Blaža i Nediljke Perkov; Milenka, kći Šime i Miroslave Bašić; Stanko, sin Srećka i Zorke Gagić i Jeloslav, sin Josipa-Zarka i Marije Jurković.

VJENCANI

Beer Franjo, radnik — Plavčić Blaženka, radnica; Periša Paško, pravnik; — Gavela Višnja, službenik; Perkov Ivo, meteorolog — Zamarin Nedjeljka, službenik; Jurković Božo, st. vodnik JRM — Paškov Ivanica, radnica; Labura Ivo, limar — Baranović Kosovka, domaćica; Višnjčić Ivan, zidar — Baljkas Milena, radnica; Guberina Šime, nastavnik — Damjanić Rina, profesor; Krečak Ante, radnik — Milovac Zorica, radnica; Alić Ivan, poručnik JNA — Šarić Zorka, radnica; Grubišić Drago, zidar — Konjevoda rod. Klisović Janja, radnica i Gulin Ante, električar — Friganović Biserka, službenik.

UMRLI

Kajević Vladimir Žarkov, star 2 dana; Jurišić Nikola pok. Mate, star 66 godina; Grubišić Nikica Nikolin, star 16 dana; Marčić Vinka Marijanova, stara 2 dana; Bujas Vica rod. Bujas, stara 81 god.; Mendušić Miroslav star 1 dan; Papak Marija Stipina, stara 2 mj.; Bujas Matija rod. Lokas, stara 80 god. i Spahija Tona rod. Ninić, stara 56 god.

Oglašujte u
Šibenskom listu

g r a d s k e v i j e s t i

Turneja RKUD „Kolo“ po Jugoslaviji

Smatramo za potrebnim da našim građanstvu prikažemo i objasnimo put naše turneje, njenu organizaciju, a što je najvažnije naše izvedbe na 13 pozornica Jugoslavije.

Priznat ćemo odmah na početku, da smo se sa nepritaženom radošću i ponosom vraćali svojim kućama uvjereni, da je »Kolo« još jednom časno ispunilo svoj zadatak.

Kolikogod su vedra i vesela lica naših najbližih ugodno se dojmila pjevača, kolikogod je iskrena dobrodošlica uz čvrsti stisak ruku predstavnika sindikata odala priznanje našem uspjehu, kolikogod su zvukovi naše vrijedne gradske glazbe uveličali naš doček, toliko smo odjednom bili neugodno i razočaravajuće frapirani prvim pitanjima koja su nam upućena. »Je li moguće da ste tako slabo prošli?«, »Zar ste zbilja bili slabi?«, »Po Šibeniku se priča da ste loše pjevali« — takva i slična pitanja dočekala su nas kao hladan tuš. Da nevolja bude veća, mnoga iznenađujuća pitanja sličnog stila postavljaju nam se i danas, deset dana nakon povratka. Nije trebalo dugo i riješili smo tajnu.

Dobar glas daleko ide, zao još dalje — kaže stara poslovice.

Ona izvanredno pogoduje našem slučaju. Jedna i samo jedna nazovimo je najjednostavnije negativna kritika bila je dovoljna da stvori neosnovano mišljenje o lošim rezultatima naših nastupa. Ona pak druga, koja je stvarno napisana od muzičkih stručnjaka, kao da za mnoge nije ni napisana. Iznenaduje nas, da je velik dio našeg građanstva prihvatio to negativno mišljenje ne ulazeći u razmatranje čitavog članka, koji u stvari sam sebe među retcima pobija. Onaj tko poznaje »Kolo« mogao je to primiti sa sumnjom znajući ako ništa drugo, a ono da »Kolo« zbilja pjeva sa srcem i osjećajem tim više, kad je u pitanju reprezentativan nastup.

Nije nam cilj da se na ovom mjestu opravdavamo ili da iznosimo sijaset kontraargumenta u našu korist. Za to su već poduzeti odgovarajući koraci i naše će građanstvo imati prilike o tome još čuti, što će rasvijetliti golu istinu. Osim toga će naše društvo izvestiti na vidnom mjestu sve objavljene kritike o našim izvedbama, kako bi se svatko mogao uvjeriti o realnom stanju.

Čvrsto smo uvjereni, da je naše »Kolo« ponovo zablislalo. Za to nam služe kao dokazi stručne kritike napisane od priznatih muzičara i kritičara, a ne od portera, čestitanja i priznanja kompozitora — autora izvedenih pjesama — dirigenata i drugih muzičara. Svi oni dolazili su nakon izvedenih koncerata nepoz-

vani i mnogi nama lično nepoznati, da nam izraze iskrena čestitanja i zažele uspjeh u našem daljnjem radu. Priznanje su nam uz to i prepune dvorane, izuzev u Kragujevcu, Čačku i Sisku, i buran pljesak nakon svake naše izvedbe, specijalno na završetku programa. Zar da na osnovu toga s pravom ne steknemo zaključak o uspjesima naših nastupa?

Za uspješan nastup »Kola« na svim binama velika zasluga pripada našem vrijednom dirigentu prof. Viličić Stanku. Njegova ruka sigurno je vodila zbor, koji je sa punim povjerenjem slijedio direktive svog dirigenta.

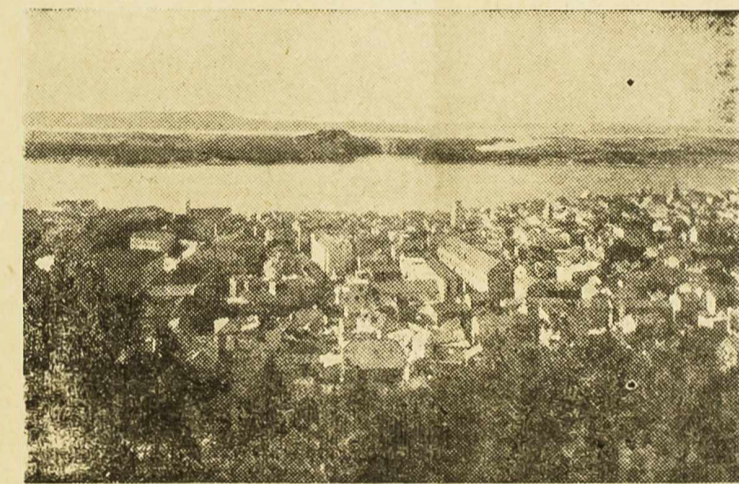
Organizacija same turneje potekla je iz našeg društva. Skoro u svakom mjestu organizaciju smještaju, prehrane i održavanja koncerta sproveo je MSV u zajednici sa lokalnim RKUD-ima. Sve se potpuno izvodilo po unaprijed pripremljenom planu. Mjesni odbori sindikata svuda su se angažirali do maksimuma direktno, ili u zajednici sa SKPD ili preko mjesnog pjevačkog društva, izuzev u Sisku, Kragujevcu i Beogradu. Za organizaciju u Zagrebu uz SKPD glavna zasluga nesumnjivo pripada našem članu Relja Mati, koji nije žalio truda ni vremena za odlično sprovedenu organizaciju. Beogradska organizacija izvedena je u potpunosti preko Šibenčana, odnosno preko našeg specijalnog delegata. Kragujevac i Sisak vidno su u tome podbacili. Veliku pomoć pružili su nam Narodni odbori u Mostaru, Dubrovniku i Splitu.

Poteškoća je u manjoj mjeri bilo sa prehladama ljudi obzirom na nagle promjene klime i temperature. Od sunčanih dana na maglu, zatim kišu i vlagu, te snijeg, pa buru i na koncu završetak sa lijepim vremenom. Sve je to moralo djelovati na grupu od 100 ljudi, te smo u drugom dijelu turneje uvijek nastupali sa 3—5 pjevača manje. Na pos-

ljednjim koncertima prehlada je kod naših članova došla do jačeg izražaja te možemo slobodni reći, da je na koncertima u Dubrovniku i Splitu nastupila jedna četvrtina zбора s prehladom. Pažnja i njega ljudi, te visoki moral i želja za što boljim uspjehom, »kolaška« upornost i srce toliko su ovladali čitavim zborom da nijednog momenta naš uspjeh i u tim mjestima nije došao u pitanje.

S našeg puta donijeli smo dosta darova, vidnih uspomena sa naših nastupa, ponijeli mnogo utisaka. Ne možemo zaboraviti na rasprodane dvorane mnogo prije koncerta u Karlovcu, Zagrebu, Novom Sadu, Sarajevu, Mostaru, Dubrovniku, na primanja i bankete u Splitu, Dubrovniku, Mostaru i Čačku, na podršku i istaknutu pomoć SKPD u Zagrebu, na vidno sjećanje KSPZ Šibenik. Ponajviše pak će nam ostati u trajnoj uspomeni drug Đuro Salaj, predsjednik Centralnog vijeća SSJ, te drugovi Božičević, generalni sekretar SSJ i Ašer Deleon, član predsjedništva SSJ. Naš uvaženi predsjednik sindikata, sa pomenutim drugovima; prisustvovao je našem koncertu u Beogradu. Njegova posjeta našem članstvu za vrijeme pauze, a nadasve nakon održanog koncerta, te čestitanje za odličnu izvedbu svih tečajka programa, oduševili su sve naše članove koji su ga s iskrenim simpatijama pozdravili. Drug Salaj pozvao je tada sve članove na zajedničku večeru, zadržavši se u dugom razgovoru sa članovima zбора. Interesirao se za naš rad i izrazio puno priznanje za postignut uspjeh, naglasivši izvanrednu vrijednost našeg zбора.

Iznijeli smo samo neke glavne momente s našeg puta. Nadamo se, da će se čitaoci uvjeriti u naše navode i da će kao i do sada imati puno povjerenje u svoje »Kolo«



PISMA GRADANA

„Divka“ umjesto „turske“ kave

Sjeli smo nas sedmero 29. pr. mjeseca u restoranu »Ljubljana« s namjerom da popijemo po jednu »tursku« kavu. Poslije dužeg čekanja konobar ju je donio. Međutim, ne malo smo ostali iznenađeni kada smo osjetili da je »turska« kava zamijenjena sa divkom. Za sedam kava platili

smo 280 dinara. M. M. i ja pošli smo intervenirati kod dežurnog iza šanka. Ovaj je bio toliko uslužan da nam je pokazao lonac u kojem je stajala prava pravcata divka. Pritom je samo slegnuo ramenima, rekavši: »A šta mi možemo...« Zar je ovome potreban ikakav komentar!

J.

Tako se ne radi

22. prošlog mjeseca kupio sam u trgovačkom poduzeću »Kornat« dva kubična metra ogrijevno drva. Pri završetku mjerenja drugog metra moja supruga je primijetila tamošnjem poslovođu Paški Sekulinu da bi još mogla ući 2—3 oveća komada drveta. Ovaj je, međutim, drsko odgovorio: »Ako hoćete uzmete, a ako ne i ne morate!« Ja sam ga također upozorio da nije lijepo što radi, a najmanje to da na dva

IZ SUDNICE

Zbog pronevjere osuđen na 6 godina strogog zatvora

Pred Okružnim sudom u Šibeniku održana je rasprava protiv Živojina Krstina Slavkova, bivšeg poslovođe prodavaonice gume i obuće kombinata »Borovo« u Šibeniku i Bogdana Beatovića Todorova, kontrolnog službenika istog poduzeća. Drugog dana raspave, 7. o. mj., sud je donio presudu kojom se Živojin Krstin osuđuje na šest godina strogog zatvora zbog pronevjere u iznosu od oko 1.400.000 dinara kao i radi lažnih računa koje je ispostavljao u namjeri da bi pokrio gor-

nji manjak. Zbog pomanjkanja dokaza sud je oslobodio od optužbe Bogdana Beatovića.

Osuđeni zbog krađe...

Kotarski sud u Šibeniku osuđio je 3. o. mj. sa po tri mjeseca zatvora Veroljuba Pavlovića pok. Radoslava iz Kratijevaca, kotar Srebrenica i Marijana Kudrića pok. Luke iz Potravlja, kotar Sinj. Obojica su osuđeni zbog krađe koju su nedavno izvršili u jednom stanu u Šibeniku.

... i bijega preko granice

Kotarski sud u Šibeniku izrekao je 6. o. mj. presudu Vukorepa Marku pok. Šime iz Planjana, kotar Drniš, Bašić Tomislavu Šiminom iz Drage, kotar Zadar i Stupin Srećku Srećković iz Prvić Luke, kotar Šibenik. Svo troje optuženih odgovarali su zbog bijega preko granice, a Marko Vukorepa još k tome i radi izvršene prinude nad motoristom broda, vlasništvo NO kotara Šibenik. Njihovu namjeru spriječili su patrolni čamci JRM 20. studenoga o. g.

Sud je osudio Vukorepu na 14, Bašića 9, a Stupin Srećku na 7 mjeseci zatvora.

Veliki interes za akrobacije Aleksića

Nekoliko hiljada građana posmatralo je prvi nastup našeg poznatog akrobate Dragoljuba Aleksića, koji je na Dan Republike po prvi puta nastupio u našem gradu. Na relaciji od hotela »Krka« do gradske ribarnice Aleksić je izveo nekoliko smjelih akrobatskih točaka ispod aviona u letu. Za njegov nastup vladao je velik interes tako, da je i sutradan Aleksić ponovo izvršio niz akrobacija.

Nastup je organizirao domaći Aeroklub.

Program predavanja u Narodnom sveučilištu

12. prosinca 1954.: Dr. Vladimir Filipović, sveuč. prof. iz Zagreba: Što je egzistencijalizam?

19. prosinca 1954. dr. Bogomil Sasso: Važnost očuvanja vida (trahom).

26. prosinca 1954.: Božo Dulibić, kustos Gradskog muzeja: Šibenik u vremenu turske vladavine nad Dalmacijom (od kraja XV. do kraja XVII. st.).

2. siječnja 1955.: Paško Periša, sudački pripravnik: Problemi nezavršenih zemalja.

Predavanja će se održati u dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća. Početak u 11 sati.

ZAHVALA

Prigodom smrti neprežaljenog nam supruga, oca i djeda

BUMBER IVANA pok. Šime toplo se zahvaljujemo dru. Simoviću i dru. Žokalju, koji su učinili sve, da bi olakšali teške bolove pokojniku. Posebnu zahvalu izražavamo članovima soboslikarske i ličilačke zadruge »Naprijed«, koji na svojim leđima preneseše dragog nam pokojnika do vječnog počivališta. Zahvaljujemo dobrovoljnom vatrogasnom društvu za poslone predstavnike. Napose velika hvala svim prijateljima, znancima i rođacima na iskazanom saučešću i sudjelovanju kod posljednjeg ispraćaja milog pokojnika.

Ožalošćena obitelj

Bumber pok. Ivana

PODUZEĆE „ŠIPAD“
Šibenik

Traži 1 kvalificiranog električara. — Plaća po tarifnom pravilniku. — Za samca soba osigurana. — Ponude slati na gornji naslov.

SIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Stampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretplata za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—.

„ODJEĆA“
Krojačka radnja Šibenik
Obala oslobođenja 14. II. kat

IZRAĐUJEMO MUŠKA ODIJELA, ŽENSKE KOSTIME, MUŠKE I ŽENSKE KAPUTE I OGRTAČE PO ŽELJI I SUVREMENOJ MODI.

IZRADBA PRVORAZREDNA.

CIJENE SOLIDNE.

Privredna pitanja

Stanje našeg tržišta i kretanje cijena u ovoj godini

(Svršetak)

Iz dosadašnjeg izlaganja nije nipošto rečeno, da ne treba, u prvom redu, podvrgnuti temeljitoj kritičnoj analizi sve subjektivne momente, koji u priličnoj mjeri remete odnose na tržištu i općenito u privredi, već naprotiv treba najoštrije suzbijati sva nastojanja subjektivne naravi, koja unose poremećaje bilo koje vrsti u naš privredni život.

Da bi se mogla dati pravilnija ocjena stanja tržišta i kretanja cijena u ovoj godini, potrebno je najprije razmotriti opće kretanje naše privrede u proteklom periodu ove godine.

U cilju daljnje izgradnje sistema samoupravljanja radnih ljudi i razvijanja njihove inicijative, u svrhu sve šireg oslobađanja ekonomskog potencijala naše društvene zajednice, doneseno je početkom ove godine niz propisa, koji će regulirati odnosu u našoj privredi.

Zbog stabilizacije privrede, svim se tim propisima i mjerama želi postići, da su sve privredne organizacije u približno jednakom položaju i jednakim uvjetima privređivanja na tržištu.

Prije svega ukinut je sistem stopa MF u kojem su obaveze poduzeća utvrđivane individualno, po stanovitom subjektivnom kriteriju. Umjesto toga sistema, koji je bio potreban u ranijem

periodu, jer se putem njega vršila određena administrativna raspodjela nacionalnog dohotka, uvedene su nove kategorije kao: ekonomska amortizacija osnovnih sredstava, zahtjevanje viška rada kroz kamate na osnovna i obrtna sredstva, porez na dobit i sl.

Primjena tih novih instrumenata izazvala je u prvi mah stanovitu nesigurnost, koja, međutim, nije imala nekog jačeg odraza u privrednom zbiljanju u ovoj godini, jedino se, donekle, odrazila na tržištu. Naprotiv ove godine može se konstatirati porast privredne aktivnosti, koju, međutim, prati neprekidni porast cijena industrijske robe i poljoprivrednih proizvoda.

Porast privredne aktivnosti očituje se naročito u porastu industrijske proizvodnje na 130% u prvih sedam mjeseci o. g. u FNRJ, odnosno za 150% u prvih osam mjeseci o. g. u NRH, u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

U prvih 8 mjeseci o. g. cijene industrijske robe i poljoprivrednih proizvoda, uz manje izuzetke, stalno su rasle. Ako prosinac 1953. g. označimo sa 100, onda indeks prosječnog povećanja i indeksi u kolovozu o. g. kod pojedinih proizvoda na području NRH izgledaju ovako:

| | | |
|------------------------------|-------|---------------|
| Meso i mesne preradevine | 109,8 | (VIII. 114,7) |
| Povrće | 138,4 | 121,7 |
| Voće | 114,3 | 105,9 |
| Tekstilni proizvodi | 105,8 | 111,3 |
| Ogrijev | 135,3 | 152, |
| Nemetalni građevni materijal | 112,2 | 115,8 |
| Kemijski proizvodi | 106,1 | 110,6 |
| Metalni proizvodi | 108,2 | 104,8 |

Ako izuzmemo sezonski porast cijena voća i povrća, do kojeg normalno dolazi kod tih proizvoda, dolazimo do zaključaka, da nije bilo razloga za konstantan porast cijena mesu i mesnim preradevinama, i kod nekih grupa industrijskih proizvoda. Potrebno je još napomenuti da su cijene poljoprivrednih proizvoda, izuzevši meso i mesne preradevine, počele rasti uglavnom od srpnja pa nadalje i to zbog znatnog podbacivanja poljoprivredne proizvodnje i vrlo loših atmosferskih prilika, koje su se osjetljivo odrazile na količine tržnih viškova u ovoj godini.

Postavlja se pitanje, što je utjecalo na porast cijena mesu i mesnim preradevinama. U prvom redu porast otkupnih cijena, koji se odrazio i na maloprodajne cijene (kod govedine i teletine za cca 25%, a kod svinjetine cca 13%) u uvjetovan je iz niza uzroka.

Obilan urod stočne hrane u 1953. godini izazvao je jaku tendenciju obnavljanja i povećanja stočnog fonda kod proizvođača, što je dovelo do sustezanja prodaje stoke tokom zime i proljeća 1954. godine. Osim toga, u tom vremenskom razdoblju primijećen je veći promet između samih proizvođača koji su kupovali stoku za uzgoj, a i više nego obično zadržavali sebi stoku za stočni pomladak. Prema tome, nastojanja proizvođača da obnove i pojačaju svoj stočni fond, koji je obzirom na prethodnu sušnu 1952. godinu osjetljivo smanjen, uslijed nedostatka stočne hrane, utjecalo je na porast otkupnih i maloprodajnih cijena u ovoj godini.

Još veći uzrok povišenju cijena bila je povećana potražnja stoke za podmirenje inozemnih potreba. Međutim, to nije bio jedini uzrok povišenju cijena, već koeficijenti i tečajne razlike. Dok su prodajne cijene na vanjskom tržištu rasle, a istovremeno se povećavali i kursevi na DOM-u, vrlo rijetko su mijenjani izvozni koeficijenti, odnosno sa velikim zakašnjenjem. Uglavnom neprilagodavanje izvoznih

koeficijenata promjenama cijena na vanjskim tržištima, kao i promjenama tečajeva na DOM-u, omogućavale su izvoznim poduzećima, da plaćaju pretjerano visoke cijene u otkupu, što nije samo slučaj kod stoke već i nekih drugih proizvoda namijenjenih izvozu (jaja, maraska, badem, malina, vrganji, rajčice, paprike, breskve, trešnje i t. d.).

Voće i povrće: Sto se tiče cijena voća i povrća, u prvih 6 mjeseci o. g. one su bile uglavnom niže, negoli u istom razdoblju prošle godine. Međutim, u srpnju, kolovozu i rujnu, cijene su počele rasti, tako da su u listopadu dostigle viši nivo za 20 do 30% od prošlogodišnjeg. Glavni uzrok tome leži u podbacivanju uroda poljoprivrednih kultura (kumpus, rajčice, paprika, grožđe šljiva, jabuka i t. d.) u odnosu na prošlu godinu, a kod kupusa i smanjena sjetva, s razloga što proizvođači nisu bili zainteresirani za proizvodnju, zbog teškog prošlogodišnjeg plasmata i vrlo nepovoljne i neekonomske otkupne cijene.

Industrijsko-prehrambeni proizvodi: Na tom sektoru je također došlo do povećanja cijena, a osobito kakao - proizvodima, uslijed poskupljenja sirovine na svjetskom tržištu i povišenog tečaja deviza.

Također je porasla cijena kavinim surrogatima uslijed poskupljenja ambalaže (35%) potreba moralo se podmiriti kartonom iz uvoza), ječma, suhog voća i smokava. Daljnji razlog je poskupljenje boja u prosjeku za preko 100% i dasaka za preko 50% u odnosu na prošlu godinu.

Preradevine voća i povrća također su osjetljivo poskupile. Razlozi su uglavnom u povišenoj otkupnoj cijeni sirovini, poskupljenju ambalaže od drveta i lima, papira, boja i štamparskih usluga.

Od ostalih artikala, vrijedno je spomenuti povišenje maloprodajnih cijena tjestenine, brašna, riže, konzervi od ribe, južnog voća i t. d., što je uslijedilo zbog povišene otkupne cijene pšenice,

riže i riba (slabe ulov), dok je povećanje cijena južnom voću i ostalim uvoznim artiklima, povezano s kretanjem tečajeva, visinom koeficijenta i cijenom na inozemnom tržištu.

Industrijski proizvodi: U prvih 8 mjeseci o. g. cijene tekstilnih proizvoda stalno su u porastu, pa indeks izračunat na bazi prosinca pr. god. pokazuje u kolovozu porast od 11,3% odnosno u prosjeku za prvih 8 mjeseci 5,8%. Do porasta cijena došlo je dijelom u industriji, a dijelom u trgovini. Industrija je povećala cijene zbog porasta cijena sirovina (turski pamuk, boje za štampanje i t. d.) i prema opravdanom povišenju prediva, što se moralo odraziti i na porast cijena pamučnom tekstilu. Trgovinska poduzeća, koristeći konjunkturu i djelomičnu nestašicu izvjesnih proizvoda nastala povećanjem izvoza i domaće potražnje, povećavala su neopravdano cijene tekstilu s namjerom da ostvare veće razlike u cijenama.

Ogrijevni materijal: Cijene su u prvih 8 mjeseci o. g. prosječno porasle za 46% u odnosu za isto razdoblje prošle godine. To je uslijedilo zbog smanjenja plana sječe, povišenja šumskih taksa za drvo na panju, poskupljenja transportnih troškova te opreme šumske industrije, pogonskog gorivog materijala i t. d.

Cijene uglju su porasle zbog povišenja cijena jamskom drvetu, kao i zbog porasta cijena električnih upaljača (uvozni koeficijent i toč. razlike). Osim toga, društvena obaveza povećana je kod mrkog ugljena za 78% i kod lignita za 61% u odnosu na prošlu godinu.

Povišenje cijena ostalim proizvodima uglavnom je uslijedilo iz istih razloga, o kojima je naprijed bilo govora.

Subjektivne slabosti, koje utječu na tržišnu situaciju i kretanje cijena:

Budući da naši radni ljudi, pretežni dio svojih prihoda troše na poljoprivredne prehrambene proizvode, to o cijenama tih proizvoda zavisi u velikoj mjeri njihov životni standard.

Zato je neobično važno, da se uz mjere unapređenja poljoprivredne proizvodnje, koje se poduzimaju da bi se uklonili objektivni uzroci koji utječu na stanje tržišta i cijene poljoprivrednih proizvoda, što prije likvidiraju sve subjektivne slabosti, koje također doprinose tom stanju. Jedna od primarnih subjektivnih slabosti, koje utječu na stanje tržišta i cijene poljoprivrednih proizvoda, svakako su današnje organizacije i sistem otkupa poljoprivrednih proizvoda.

Na području naše Republike djeluje oko 400 poduzeća, koja se bave otkupom poljoprivrednih proizvoda i to preko nakupnih stanica i nakupaca, sabirališta i sabirača. Nakup vrše i poljoprivredne zadruge, prehrambena industrija, vojne pošte, razni veliki potrošači i t. d. Ovaj ogroman broj nakupnih organizacija, kome još treba pridodati nakupne organizacije s područja drugih republika, bez svake sumnje stvara psihozu veće potražnje od stvarne, te tako izaziva poremećaje na tržištu i povišenje otkupnih cijena. Nadalje, ove organizacije uvelike povećavaju troškove otkupa zbog potreba održavanja svojih nakupnih organizacija i velikog broja namještenih ljudi - službenika, nakupaca, a ti troškovi ulaze u prodajne cijene.

Ako se još ima u vidu beskrupuloznost nakupaca u nabijanju cijena, da bi osigurali nabavku robe za svoje poduzeće, a sebi često fantastične prihode, tada je potrebno izvršiti najhitniju promjenu u organizaciji nakupa poljoprivrednih proizvoda.

O dječaku, „balunu“ i nečovjeku

Braco je dječak u punom svom djetinjstvu. Jedva mu je dvije i po godine. Bucmast je, veseljak i mio. Djeca ga vole, jer je u njihovom društvu najmlađi, pa kad nešto hoće, pa bila im i najdraža igračka, oni mu je daju.

— Daj balun, daj balun, grabi Braco loptu i namješta, je, da i on, kao i njegovi stariji vršnjaci, puca u gol.

Posebno je smiješan, kada se svom snagom zaleti, a lopta odleti jedva par metara, a on sretan više — gol.

Tako se Braco svakodnevno igra u dvorištu. Gura loptu, vuče romobil, pa i mali bicikl, i svima je zabava i veselje. Dvorište je lijepo, prostrano, a iz njega vidi i željezničku stanicu, punu vagona i lokomotiva.

Toga jutra ostala djeca zadržavala su se »igračima«.

Crno, bijelo, i igra je bila sve žustrija. Nitko nije mislio na Bracu. On je uzeo »balun« i igrao se sam, kao što to zna često da čini. Ništa manje nije veseo i zadovoljan.

Lopta je pala na cestu, preko puta stanice.

Braco se neopazice izvukao iz dvorišta, da bi je natrag donio. Na cesti nije bilo nikoga.

Najednom je iz pokrajne ulice došao jedan nepoznati čovjek. Uzeo je dječaku loptu ispred noge i počeo da se udaljava.

Dječak je plakao i vikao: — Daj blabla balun, daj balun.

Nečovjek se nije sažalio na dječakove suze, već se još više udaljavao.

Dječaka nitko nije čuo, nitko nije bilo da pomogne dječaku. Ovaj je plakao i polaga-

no se vukao za njim.

Međutim, nečovjek je svakako bio brzi, zakrenuo je u željezničku stanicu i udaljavo se prema Mandalini.

Dječak je još dugo plakao, ušao je u stanicu, među kolo-sjeke, gdje uvijek manevrira lokomotiva.

Nesreća se nije dogodila. Dječak nije platio životom igru s »balunom«. Naišao je dječak, Živko, njegov drug iz igre, vidio je zaplakanog Bracu, koji mu je stalno ponavljao:

— Blabla divak — ukra balun, blabla divak — ukra balun.

Živko je vidio u daljini nepoznatog čovjeka, koji je gotovo bježao prema Mandalini, ali nije mogao ostaviti Bracu, da za njim potrči i da ga sprječji u krađi. Živko je Bracu odvuкао u dvorište.

Braco se opirao. Stalno je plakao, a suze su mu curile niz punačke obraze.

— Blabla divak, ukra balun.

Još dugo je Braco plakao za »balunom«, koji mu je bio toliko mio, uz romobil najdraža igračka, iako zbog svoje mladosti — nije mogao da igra sa starijima na gol, niti da se vozi na romobilu kao drugi.

Nepoznati čovjek ukrao je dječaku »balun«. Nije se sažalio ni na suze malog i simpatičnog dječaka, nije ga kocnula ni misao — da bi dječak mogao završiti pod vagonima ili lokomotivom. Ostavio je bespomoćnog dječaka od dvije i po godine na željezničkoj stanici, gdje svakog časa može da najuri vagon.

— Eto i takovih ljudi ima. Da bi razveselio svoje dijete, tude je ostavio bespomoćno na

željezničkim tračnicama: zaplakanog malog bucmastog dječaka.

V. V.

O B A V I J E S T

Svi korisnici dječjeg dodatka, kojima je zemlja povraćena od Seljačke radne zadruge, treba da se jave Zavodu za socijalno osiguranje soba br. 7. II. kat, radi dobivanja novih rješenja za dječji dodatak u većem iznosu, a u vezi sa novom primjenom propisa, koji se odnose na ove slučajeve.

Poželjno je da poduzeća, ustanove, zadruge i društvene organizacije izvijeste o navedenom svoje korisnike dječjeg dodatka, a mogu dostaviti Zavodu i spisak tih lica sa naznakom broja rješenja.

Zavod za socijalno osiguranje kotara Šibenik

O B A V I J E S T

Još jednom se pozivaju svi naši građani, koji su bili zaposleni za vrijeme prošlog rata u Njemačkoj, a pretrpjeli su nezgodu i bila im je priznata renta, da se jave ovom zavodu radi ponovnog uspostavljanja prava na rentu.

To se također odnosi i na one naše građane koji su bili zaposleni u Njemačkoj i prije 15. V. 1945. godine, ukoliko su po ta-mošnjim propisima stekli pravo na rentu, pa im je ova bila obustavljena uslijed ratnih prilika.

Pošto su pregovori o pitanju realiziranja njemačkih renti i mirovina već otpočeli, potrebno je smatrati traženje najhitnijim.

Zavod za socijalno osiguranje kotara Šibenik

S P O R T

Održano III. stolnotenisko prvenstvo Dalmacije

Od 28. do 30. prošlog mjeseca održano je u Šibeniku stolno tenisko prvenstvo Dalmacije i Like. Na ovom takmičenju sudjelovali su »Split«, zatim »Orkan« iz Dugog Rata, »Jugovinil« iz Kaštel Sućurca, »Klek« iz Ogulina, »Maraska« iz Zadra, te »Mornar« i »Velimir« Škorpil« iz Šibenika. Ukupno je učestvovalo 80 takmičara iz Dalmacije i Like. U svim kategorijama igralo se po sistemu ispadanja, osim za posljednju četvoricu koji su se u finalu sastali svaki sa svakim. Ovakav način natjecanja primjenjen je po prvi puta na prvenstvu.

Prvenstvo, koje je trajalo tri dana, uspjelo je u svakom pogledu zahvaljujući dobroj organizaciji domaće SD Mornar. Za ovo takmičenje vladalo je u Šibeniku velik interes, tako da je dvorana bila prepuna posjetilaca.

Najveće iznenađenje na ovom prvenstvu priredio je »Mornar« iz Šibenika, a osobito Šime Guljin koji je postigao uvjerljive pobjede nad bivšim prvacima Dalmacije.

Na završetku takmičenja pobjednicima su predani pokali i pohvale.

Pokroviteljstvo nad ovim prvenstvom preuzeo je Narodni odbor gradske općine Šibenik.

Naslov prvaka u pojedinim kategorijama osvojili su:

M u š k i :

Pioniri — pojedinačno: Čipčić (»Orkan«); parovi: Matošić A. — Matošić J. (»Split«).

Juniori — pojedinačno: Knežević J. (»Split«); parovi: Didić — Knežević (»Split«).

Seniori — pojedinačno: 1. Verikius (»Orkan«), 2. Kačer (Jugovinil«), 3. Vučić (Mornar«) i 4. Validžić (»Mornar«); parovi: 1. Kačer — Lovko (»Jugovinil«), 2.

Knežević — Verikius (»Split« i »Orkan«) i 3. Validžić — Lovrić (»Mornar«).

Z e n s k e :

Pionirke — pojedinačno: Lukas (»Orkan«).

Juniorke — pojedinačno: Zilić G. (»Orkan«); parovi: Zilić — Lukas (Orkan«).

Seniorke — pojedinačno: Zilić G. (»Orkan«); parovi: Benusi — Bulat (»Split«).

M. M.

KOŠARKAŠI »GALEBA« NA TURNIRU U SPLITU

U čast Dana Republike košarkaši »Galeba« su 2. o. mj. sudjelovali na košarkaškom turniru u Splitu. U prvoj utakmici oni su se sastali s odličnom ekipom »Splita« i tek su u posljednjim sekundama izgubili sa rezultatom 29:36 Drugu utakmicu »Galeba« je izgubio od Splita II. sa 38:41.

Iako je momčad »Galeba« izgubila oba susreta, ipak je prikazala dobru igru. To je drugi turnir na kojem taj klub učestvuje i po svemu sudeći košarkaši iz dana u dan pokazuju sve bolji napredak.

M. Z.

NOGOMET U VODICAMA

U okviru proslave Dana Republike u Vodicama je odigrana nogometna utakmica između domaće »Prvoborac« i »Mladosti« iz Zatonu. Premda je domaća momčad pobijedila sa rezultatom 3:1 (1:1), ipak nije u potpunosti zadovoljila. To osobito važi za navalni red. Gosti su predveli jednostavnu igru, a osobito su se odlikovali požrtvovanjem.

E. A.

USPJEH RATNIH INVALIDA SPORTISTA ŠIBENIKA

Povodom Dana Republike održano je u Zagrebu takmičenje za prelazni pehar »Invalidskog lista«. Sudjelovali su ekipe iz Zagreba, Beograda, Ljubljane, Sarajeva, Novog Sada, Kranja i Šibenika.

Takmičenje je održano u kuglanju, gaganju zračnom puškom, stolnom tenisu i šahu.

Grupa iz Šibenika nije nastupila kompletna: bez stolnotenisača, sa četvoricom kuglača i sa svega dva strijelca.

U pojedinačnom natjecanju kuglači su zauzeli jedno drugo i tri treća mjesta. Da su bili kompletni, sigurno je da bi se još bolje plasirali. Strijelci su zauzeli dva treća mjesta.

Samo šahisti nastupili su u potpunom sastavu. Postigli su veoma dobar uspjeh, plasiravši se na četvrto mjesto iza Novog Sada, Beograda i Ljubljane. Najveći uspjeh postigao je Krste Lačmanović koji je igrao na drugoj tabli i od šest partija osvojio pet bodova, što predstavlja i najbolji pojedinačni uspjeh čitave šibenske grupe.

B. J.

GOSTOVANJE »RADNIČKOG« U SKRADINU I SPLITU

28. i 29. prošlog mjeseca gostovao je NK »Radnički« u Skradinu i Splitu, gdje se sastao sa »Soškom«, odnosno »Metalcem«. Objе utakmice riješio je u svoju korist, postigavši omjer 7:5.

Iako je nastupio sa nekoliko rezervi, »Radnički« je u Skradinu predveo dopadljivu igru. Pobijedio je »Sošk«-a sa 4:3. Zgoditke su postigli Čala, Dobrijević, Despot i Jurić. Sudio je Čala iz Šibenika dobro.

U drugom prijateljskom susretu, koji je odigran na igralištu »Hajduka« u Splitu, »Radnički« je pobijedio NK »Metalac« sa 3:2. Prema predvedenoj igri rezultat je mogao biti i veći. Zgoditke su postigli Baljkas 2, i Hasanbegović 1. Sudio je Simoneli iz Splita.